

COL·LABORACIÓ

Quebec

XAVIER MAUREL
ECONOMISTA

EL REFERÈNDUM per la independència d'Escòcia, celebrat el 18 de setembre proppassat, ha donat com a resultat una votació majoritària del 55,3% pels partidaris del *no*, amb una diferència del 10,3% sobre els vots favorables al *sí*. La participació ha estat massiva, el 84,5%, un fet que, a més, legitima clarament els resultats. Els independentistes han perdut, i el seu líder, Alex Salmond ha anunciat la seva dimissió, una pràctica democràtica poc estesa entre nosaltres. Però els escocesos, tanmateix, guanyaran.

Guanyaran en autonomia, guanyaran en competències, i les altres tres nacions de la Gran Bretanya, Anglaterra, Gal·les i Irlanda del Nord, també en sortiran beneficiades amb un major grau d'autonomia. El Quebec és una nació que va fer un referèndum per la seva independència l'any 1980, amb un resultat inferior (40%) a l'obtingut pels escocesos. En un segon referèndum, l'any 1995, el van repetir amb resultats molt ajustats: 49,42% *sí*, 50,58 *no*. I tot va seguir igual. El Quebec, de parla francesa, demana la

independència arguint, principalment, que es veu com una illa francòfona en mig de 300 milions d'angloparlants i hispanoparlants. L'any 1968 (un any abans que el general De Gaulle, president de la República Francesa, digués allò de "Vive le Québec Libre") el francès era, només, llengua cooficial amb l'anglès. Tanmateix, a partir del 1976 la llengua oficial és, únicament, la francesa. Aviat farà 20 anys del darrer referèndum, i al Quebec no es plantegen fer-ne un tercer (enquestes recents donen resultats semblants als del 1980). Cal recordar que, en relació al referèndum quebequès del 1995, els Estats Units (Bill Clinton) van assegurar que en cas d'independència el Quebec no es beneficiaria dels acords bilaterals que tenen amb el Canadà (de manera semblant a com podria fer la Unió Europea en el

cas de Catalunya) i que no gaudiria de crèdits internacionals ni del recolzament monetari que Washington proporciona al Canadà. Ens agradi o no –a mi no m'agrada– l'Europa (fins ara) unida no promou l'autonomia econòmica dels països membres. Però si es vol fer volar coloms... Cal remarcar que el fet de ser el Quebec una nació, com ho són Escòcia i Catalunya, no implica necessàriament que hagin de constituir-se en estats independents. L'alternativa no és altra que l'organització de l'estat en nacions federades. Els centralistes espanyols en fan broma. Obliden que existeixen 26 estats federals al món, en els cinc continents. I segur que no menyspreen estats federals com els EUA, Mèxic, el Brasil, l'Argentina, l'Índia, Austràlia, Rússia, Bèlgica, Suïssa, Àustria o Alemanya, entre altres. I, per damunt de tot, semblen igno-

rar, potser per incapacitat d'entendre-ho, que el pacte federal entre nacions assegura millor la força de l'estat que les inclou. Una darrera reflexió: els resultats de les votacions, d'eleccions o referèndums, que s'acosten a l'empat dels contendents, no poden utilitzar-se com un dictat pel qui aconseguix majoria absoluta. La democràcia exigeix el respecte de les minories, més quan es tracta del joc de tot o res que és un referèndum. Fer-ho suposa el trencament de la societat que ho ha de patir. I, encara més, suposa prendre una decisió que no podrà modificar-se en un breu període de temps, si així ho volen els ciutadans, com pot fer-se amb les adoptades en l'activitat ordinària dels governs. No es tracta, doncs, d'una decisió de curta durada, es tracta d'una decisió que s'imposaria a les generacions a venir.